

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden kedden egy iven
és az egyleti tagoknak ingyen küldetik
meg.

Nem tagok egész évre 2 frttal fizet-
hetnek elő, féléves előfizetés el nem
fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az

ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ,
a lap szellemi részét illető közlemények az
ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ
czimzendő.

A hirdetési díjazabályzatot lásd az utolsó lapon

Szerkesztő bizottság: elnök Paget János; Berde Aron, Szabó Sámuel, Szentgyörgyi József, Vörös Sándor,
felelős szerkesztő: Gamauf Vilmos.

ELŐFIZETÉSI FELHIVÁS

az „Erdélyi Gazda“ 1881-ik évi folyamára.

Az „Erdélyi Gazda“ 1881. uj évvel XIII-ik folyamába lépett, előfizetési ára egész évre csak **két forint**, féléves előfizetéseket nem fogadunk el.

Ezen előfizetési ár már elég olcsóra van ugyan szabva, de hogy a lapnak terjedése és épen azon körökbe való eljutása, melyek vagyoniilag korlátoltabb helyzetben vannak, még inkább biztosítva legyen; igazgató választmányunk, támogatva a nmlgu földmívelési miniszteriumnak és magának az erdélyi gazdasági egyletnek tetemes anyagi segélye által, elhatározta, hogy

az erdélyrészi községek, községi előljárók, körjegyzők, lelkészek, iskolák és tanítók az „Erdélyi Gazda“ 1881. évi egész folyamát fél árban azaz

egy forintért

rendelhetik meg, ha ezen összeget legkésőbb 1881. január hó 15-éig az illető szolgabíró, esperes vagy tanfelügyelő urak útján, vagy akár közvetlenül Kolozsvárra az „Erdélyi Gazda“ kiadó hivatalának czimmezve beküldik.

A pontos megrendelést annyival inkább kérjük, mert felesleges példányokat nem nyomathatunk és így a későn jelentkezők csonka évfolyamot nyernek.

Lapunk iránya marad a régi s midőn az önzetlen vállalat tömeges pártolását reméljük, egyszersmint teljes tisztelettel kérjük t. olvasóinkat: sziveskedjenek az „Erdélyi Gazda“ törekvéseit becses szellemi közreműködésükkel is hathatósan előmozdítani.

Olcso hirdetési rovatunkat, mely a lap jelen olvasottsága mellett biztos sikert ígér, ajánljuk az eladók és vevők szives figyelmébe; egyleti tagok és előfizetők 25% díjkedvezményben részesülnek.

Az „Erdélyi Gazda“ szerkesztősége
és kiadó hivatala.

Tartalom: Előfizetési felhívás. — Értesítés és felhívás. — Gyakorlati nézetek hazai gyümölcsészetünkről. D e n g e l I s t v á n. — Tarthat-e minden gazda méhet? P. L. — Mivel ébresszük hízó sertéseink megszünt étvágyát? S z e n t g y ö r g y i J ó z s e f. — Termelési kísérletek kubai zabbal. — A vásárügy és házalásról. — Gazdasági szakirodalmunk 1881 elején. — Értesítés pályázati ügyben. — Szives tudomásul. — E g y v e l e g: Bő olvasmány. A borászati törzskönyv. Szivatyus kutaknak befagyása ellen. — V i d é k i g a z d. t u d ó s í t á s: Lesnyek. — Szerkesztői posta. — Üzleti heti szemle. — Piaczi árak. — Hirdetések. —

Értesítés és felhívás.

Kedves kötelességünkből folyólag van szerencsénk tudatni az „Erdélyi Gazda“ igen tisztelt olvasóival és ezek útján minden érdeklődő szaktársakkal és ügybarátokkal, hogy az Erdélyrészi okszerű méhészegylet sebes léptekkel halad előmunkálataiban. Ugyanis alapszabályait már felterjesztette a belügyminiszter ur ő nmlgához, honnan rövid időn szentesítve visszavárja azokat, a midőn aztán teljes terjedelmükben lesznek e helyen bemutatva.

Egyszersmint arról is értesíteni óhajtjuk az érdeklődő t. közönséget, hogy előterjesztett kérésünk folytán az erdélyi gazdasági egylet t. igazgató választmánya 1881. január 3-ikán tartott ülésében szives volt „Erdélyi Gazda“ czimű lapját és titkári irodáját (belmonostorutca 8-ik sz. a.) — mindaddig míg fiatal egyletünk saját lapra és irodára tehetne szert — az „Erdélyrészi okszerű méhész egylet“ -nek hivatalos közlönyül, illetőleg helyiségül engedni át.

Végre még bátrak vagyunk ismételen közzétenni, hogy egyletünk alapító tagsági díja egyszer mindenkorra fizetendő legalább 20 frt, rendes tagsági díja évi 2 frt, pártoló tagsági díja 1 frt, mely osztályok bármelyikébe minél sűrűbben beiratkozni a méhészet t. barátait tisztelettel kérjük.

Kolozsvárt, 1881. január hó 10-én.

Az erdélyrészi okszerű méhészegylet nevében:

Báró Bánfi Dániel,

id. elnök.

Szentgyörgyi Lajos,

id. főtitkár.

Gyakorlati nézetek hazai gyümölcsészetünkről.

A mióta vasuti közlekedésünk által terményeinknek a szomszéd országok piacaira való szállítása gyorsabbá és biztosabbá tétetett, gyümölcsfajaink sokkal ismeretesebbek lettek és mivel azoknak jósága is ismeretesebbé vált, a kereslet is élénkebb

Ez ideig, a nagyszámu és különféle minőségű gyümölcsöinkből csak egyes téli fajok s ezek között különösen első sorban a Batul és a Szászap alma, második sorban az u. n. Schmeckeler és a Piros Stettini (Török Bálint) s egy néhány más faj keltett a fogyasztók között figyelmet.

Ha ezen elősorolt almafajokat, jóságok és szépségük szerint akarjuk megbírálni, akkor minden elfogultság nélkül, tehát tisztán objective, kimondhatjuk, különösen a két

elsőről, hogy azok mind alak, mind jóság tekintetében, de különösen leveses, olvadó és zamatos husok, valamint tartosságuk miatt, bátran és baj nélkül versenyezhetnek a külföld bármely gyümölcsével.

Magától értetődik azonban, hogy mi ezen versenyképes gyümölcsök alatt csak azokat értjük, melyek ámbár a természettől is pártfogolva vannak, de mindazonáltal a jártas kertész ápoló kezeit nem nélkülözhetik. Mert amint a tapasztalás is mutatja, a különböző gyümölcs piacokon sok olyan Batult és Szászap almát találunk, melyek ugyan névleg a nevezett fajhoz tartoznak, de a név kivételével ezen fajjal semmi azonossággal nem bírnak.

Ha okát kutatjuk az ily jelenségeknek, rájövünk, hogy a termőhely, a talaj minősége, a fák és gyümölcsök gondozása kiváló nagy befolyást gyakorol a gyümölcsnek diszléseére és jóságára.

Az eddigi tapasztalatok szerint, legjobb termőhelynek bizonyult a gyümölcsök, de különösen az almafajok alá a délnyugoti irányban mérsékeltlen hajló hegylejtő.

Ha ezen tapasztalat helyességének bebizonyítására a növényéletant hívjuk segítségül, kimutathatjuk, hogy a meleg légáramlat, — a mely azonban csak a délnyugoti iránynak sajátja — mily fontos tényező a virágnak, valamint a gyümölcsrügynek fejlődésében.

Vidékünkön, a hol a gyakorlat minden égtájban gyümölcsös kerteket telepít, rendes gyümölcsstermő évben ezen oldalon mindig több és jobb gyümölcs terem, mint az északi vagy keleti lejtős oldalakon.

Ha tehát a tapasztalás az almafák tenyésztését az említett fekvésen előnyösnek tartja, nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy azon szűk völgyekben, melyek közel fekvő hegyek között nyulnak el, az összegyűlő vizek miatt sikerrel nem lehet gyümölcsfa tenyésztést üzni. Tapasztalásom szerint ily helyeken a fák gyökérrothadásba esnek és csakhamar elpusztulnak.

A mi a talaj összetételét illeti, a tapasztalás szerint a gyümölcsfák alá legelőnyösebb az olyan, a mely jól porhanyított homok, agyagos-márga vagy agyagból áll, mivel ezek a gazdasági vegytan szerint bőven bírják mind azon anyagokat, a melyek a növények táplálékát képezik. Ha elfogadjuk azt, hogy az agyagos-márga és az agyag szolgáltatják a legnagyobb mennyiségben a hamu. alkotórészt, ugy másfelől nem lehet tagadni azt sem, hogy a homok — eltekintve vegyi tulajdonságaitól — megérdemli, hogy mint lazító és melegítő talajnem más talajok keverésére használtassék, mert főleg azon földneveket, melyek igen kötöttek és agyagosak, nagy sikerrel vegyíthetjük apró szemcséjü folyambeli poronddal.

Medgyes.

Dengel István.

Tarthat-e minden gazda méhet?

A felett, hogy kívánatos-e az vagy nem, hogy mindenki méhet tartson, már eleget beszéltek. Legtöbbször azt mondták, hogy a gazda, a tanító, a pap, az orvos, a jogász, a muukás is stb., egy szóval tehát mindenki, tartson méhet. Ennek kétségbe vonására, hogy t. i. mindenki tarthat-e méhet, nem is igen

hozható fel valami érv, hanem azt mégis constataálni kell, hogy akárhányan a méhtenyésztést minden szükséges ismeret nélkül kezdik meg, a mit eléggé bizonyít az oly gyakran előforduló balsiker, mely csak is az illetők hanyagságának és helytelen kezelésének tulajdonítható.

Ha csakugyan létezik a hivatással bíró osztályok között egy olyan, melynek különböz feladata lenne a méhtenyésztés felkarolása, akkor az bizonyosan a gazdák osztálya, mert ők az egyedüliek, a kik a mindazzal körül vannak véve, a mi egy méhtenyésztéshez elkerülhetlenül szükséges. Gyümölcsök, legelőik, földjeik és erdeiknek virágzata gazdag aratást nyújt ama kellemes ízű édességből, melyet sokan oly örömmel élveznek és melyet egyedül csak a méhecske tud készíteni. Továbbá fáknak és bokraiknak árnyéka kellemes hűvösséget áraszt a méhkasokra, melyekbe, ha kényelmesen vannak beszállósolva, sokkal többet hordanak a méhek, mint máskülönben. A gondoskodás is, melyet valaki méheinek szentel, sokkal inkább élvezet, mint sem fáradságnak lenne nevezhető s ezt szorgalmas kis munkásaink százszorososan fizetik vissza. Nem túlzás, ha azt mondjuk, hogy sokkal kevesebb fáradságot vesz igénybe egy méhtelep feletti felügyelet, mint akár egy bornyu, malacz vagy bárány felnevelése s e mellett az elsőből gyakran még nagyobb nyereséget is kapunk, mint a másikkból.

A méhtenyésztésnél különben nem egyedül a fekvés határoz. Ama mód, mellyel a gazdák többsége a méheket tenyésztí, azon nézet nyilvánítására kényszerít, hogy ők vagy tudatlanság vagy hanyagságból nem képesek méheiket sikerrel kezelni és talán jobban is tennének, ha avval végkép felhagynának. Mi a gazdákat itt a helyes és okszerű méhtenyésztésre kívánjuk ösztönözni, legalább akkora kiterjedésben, a mekkorát a maguk és családjuknak mézszükséglete megkíván. Az olyan gazdáról, a ki minden munkát a maga idejében végez el, a földjeit megműveli, azokról a gyomokat kiirtja, szóval a ki semmit sem mulaszt el a végből, hogy dús aratása legyen, az olyanról elmondhatjuk, hogy bátran tarthat méheket is.

Az a gazda pedig, vagy akár más is, a ki otthonját fákka-, virágokkal veszi körül, hogy azokról asztalára termést kapjon, továbbá a ki óhajtja, hogy gyermekei minden jobban részesek legyenek és úgy hazájoknak, mint gazdaságuknak hasznára váljanak, az olyan is mindig fog méheket tartani.

Másfelől azonban az, a ki mindezek iránt sem kitartással, sem érdeklődéssel nem viseltetik, az olyan ne várjon méheitől mézet vagy jövedelmet. A sikeres méhtenyésztéshez első sorban elöszertetet is szükséges a tenyésztő részéről. Az a ki csak az előre látható nyereséget tart méhet, igen könnyen kelepcedébe kerülhet. Továbbá értelem és belátás is szükséges, hogy a helyest és szükségesest a maga idejében alkalmazhassa. Ezt pedig csakis szemlélődéssel, vagy mások tapasztalatainak megismerésével szerezhetjük meg és mindenért a mit e czéltől költünk és fáradsunk, annak idején gazdag kárpótlást fogunk nyerni.

Végre annak a ki magát a méhtenyésztésre elhatározza,

legyen tudomása arról, hogy a méhtartás csak helyes kezelés mellett fizeti ki magát. Igy van ez különben a gazdálkodás minden ágánál is. Például, ha egy gazdának lova vagy disznója megdöglik, azért még le nem mond az ilyen állatok tartásáról, hanem fegfeljebb azt mondja, hogy szerencsétlen volt. Ha vételesei a rovaroktól szenvedtek, valjon felhagy-e ezért a gazdálkodással? Felelet: nem; mert hivatásához bizalommal van eltelve. Ujból kezdi munkáját s arra fog törekedni, a nélkül, hogy számítana a véletlekre, hogy az ujabbi tapasztalatokat is hasznára fordítsa. Ugyanezen alapon dolgozik az a méhtenyésztő is, ki bizalommal van eltelve működése iránt és kisebb bajok, egyes csapások nem fogják szándékától eltántorítani!

Ha egyszer a gazdák a méhtenyésztést okszerűen fogják üzni s nem a szerencsére bízni, meg fognak győződni, hogy a méhtenyésztést, az élvezetet, nyereséget és egészséget tekintve a gazdaságnak egy ága sem mulja felül.

És íme, a tanulásra most bő alkalom nyílik, mert a megalakult „Erdélyrészi okszerű méhész-egylet“ hivatalos közlönyéül egyelőre az Erdélyi Gazdát választotta. Ezentul tehát évék a szó, mi a fentiekben csak általános nézetünknekadtunk kifejezést, — vajha mielőbb siker koronázná az uj egylet üdvös működését. P. L.

Mivel ébresszük hizó sertéseink megszűnt étvágyát?

Majd negyven éve, hogy házam szükségletére őszkor vett sertést jó, olykor kitünő és nozza moója és — ugyanaz, ut az idén vett két félig és két egészen kinőtt állat, hosszas tapasztalásunkból meritett hízalási eljárásunknak megfelelni nem akart.

A sertés faja a legjobbféle, szakszerűen kiherélt, nagyon alkalmas ölban tartva, septemberben és októberben a hizalás elején adni szokott növény és magnemüt jól ette, október végén törökbuzára véve e mellett, ugymint novemberben is szépen haladt; deczember elején kivált a kinőtt pár lanyhult étvágyában, a 20 literig fölvitt napi szükséglet a hó közepén 4 literre oladt le, a fiatal pár 14 literrel leszállott 3 literre, minden általunk ismert étvágyat ingerlő szert eredmény nélkül alkalmaztunk: megváltoztattuk a törökbuzát, idei helyettadtunk tavait, szemes helyett darát, lisztet;adtunk sóslevet, lugot, nyershust, kendermagot, korpát és faszenet, mindezt figyelemmel és gondadal, de mind hiába; ámbar a sertések egészsége egy napig sem volt megzavarva.

A kinőtt pár ma is csak eddegél; a fiatal párt, a mely jobban gyarapodott volt, le kellett ölni, hogy még inkább vissza ne essék és hogy a házi zsirkészlet egészen ki ne fogyjon.

Ismerőseink közül majd mindnyájan észlelték az idei serteshizalásnak ezen baját.

Mi okozta a bajt, megállítani ugyan hasznos volna, de alig hiszem, hogy e kérdésre elvitázhatatlanul felelni lehessen.

Minden a mit ez irányban hallottam, a tapasztalás és érvelés kritikája előtt meg nem állott.

A természetben véghetlen sok az, a mit az emberi ész meg nem magyarázhat. De már sok olyant megoldott az emberi ész, a mi lehetetlennek látszott és azért nem is kételkedek, hogy

kiek fáradozásukért köszönet szavaztatván, elnök a pályanyertes munka jelígs levélkéjét bontja fel, melyből mint szerzők Nikel Zsigmond és Fekete Lajos selmeczbányai m. kir. akadémiai rendes tanárok nevei tüntek ki.

Az illetők a pályadíj megküldése mellett felszólítottak, hogy a munkának a bírálattal értelmében történt kijavítása után, annak kinyomatása iránt folyó évi július 1-ig annál is inkább intézkedni sziveskedjenek, mert ezen határidőn túl a tulajdoni és kiadási jog az erdélyi gazdasági egyletre száll, mely azt legjobb belátása szerint érvényesíteni fogja.

A pályadíjat nem nyert három munka levéltárra tétetett, jelígs levélkéik pedig a nyílt ülés színe előtt elégetve lettek.

Kelt az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmányának Kolozsvárt, 1880. január 3-án tartott üléséből.

Szabó József,
egyleti elnök.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Szives tudomásul!

Országos borászati kormánybiztos Miklós Gyula ur rendelete nyomán központi pinczemester Krémer Fülepeküldetvén Erdélybe, hogy szaktanár Fekete Pállal az erdélyrészi pinczék megtekintése és esetleg utasítások adása végett ezen országrészt bejárják, erre nézve a következő utiteret határozottat, mégpedig:

Január 9—10-én Kolozsvárt, az erdélyi pincze-egylet s több más pinczék megtekintése.

Január 11-én Tordán, Wolff Gábor, Velitsék, Lengyel Ádám pinczéi.

Január 12-én Maros-Vásárhelyt, Báró Apor Károly, Dr. Knöpfler Vilmos és Bucher Miksa borainak megtekintése.

Január 14-én Csombordon, Báró Kemény István pinczéje.

Január 15-én délelőtt Gombáson Zeyk József, délután Nagy-Enyedén több tulajdonos pinczéi.

Január 16-án Krakón, Gróf Teleky Miksáné és Gróf Teleky Sándor pinczéi.

Január 17-én Czelná, Igen, Sárdon a Telekiek és más birtokosok pinczéi.

Január 19-én Medgyesen, Dr. Kein Adolf s több más tulajdonosok pinczéinek megtekintése.

Január 20-án Erzsébetvárosban, Sóos Lajos s több mások pinczéinek megtekintése.

Január 21-én Segesvárt, a Teutsch s több más pinczék megtekintése.

Január 22-én Gyula-Fehérvárt, a püspöki pincze s több más pinczék megtekintése tüzetett ki.

Tekintve egyrészt a csak 14 napra szabott rövid időt más részt a mellékutaknak a mostani téli időben ismeretes rosszóságát, ezuttal csak a vasuti vonal mentében fekvő bortelepek megtekintése lett meghatározva, a szemleut folytatása és befejezése a nyár folytán fog megtörténni.

Kolozsvárt, 1881. január hó 9-én.

Fekete Pál,
szőlészeti és borászati szaktanár.

Értesítés a ragályos és járványos állati betegségekről 1880. december hó 31-ig.

M e g y e	K ö z s é g	Az állatok faja és darabszáma	A kór megnevezése	Elhullt vagy gyógykezeltetik
N.-Küküllő	Prázsmár	1 szarvm.	lépfene	elhullott
Háromszék	Köröspatak	2 ló	takonykór	kiirtatott

A magyar korona egész területe marhavészmentes.

EGYVELEG.

— Szives tudomásul. További kérdezősködések kikerülése végett ezennel kijelentjük, hogy az „Erdélyi Gazda“ előfizetési kedvezményére casinók, olvasó körök és hasonló czélú társas egyletek semmisszia alatt igényt nem tarthatnak.

A kiadó hivatal.

— Bö olvasmány. Az erdélyi gazdasági egylet a folyó 1881-ik évben a következő lapokra fizetett elő u. m.: Gazdasági lapok és Magyar föld, Gyakorlati mezőgazda, Földmívelési érdekeink, Falusi gazda, Népkertésze, Erdészeti lapok Borászati lapok, Gallus, Magyar méh, Gazdasági mérnök, Gyümölcsészeti és konyhakertészeti füzetek, Méhészeti lapok, Pesther Lloyd, Landwirthschaftliche Blätter für Siebenbürgen, Wiener landwirthschaftliche Zeitung, Oesterreichisches landwirthschaftliches Wochenblatt, Praktischer Landwirth, Obstgarten, Weinlaube, Ampelographische Berichte, Verhandlungen der wiener Landwirthschafts-Gesellschaft, Pomologische Monatshefte és Journal d'agriculture pratique; ezen huszonnégy szakközlöny 150 frt kiadást képvisel! Azonkívül valamennyi erdélyrészi s több Királyhágón-tuli lap és egyleti közlöny cserepéldánya kínálkozik az érdeklődőknek a titkári irodában (bel-monostor-utca 8-ik szám) a rendes hivatalos órák alatt (délelőtt 9—1 óráig, vasár és ünnepnapon 10—12 óráig); vajha minél többen igénybe vennék e szellemi kincset.

— A borászati törzskönyv, mely Magyarország bortermelőinek 100 hectoliteren felüli eladó borkészleteit tünteti fel, öt kerületre osztva sorolja fel az anyagot u. m. Dunán-ineni, Dunántuli, Tiszánineni, Tiszántuli és Királyhágón-tuli, kerület, mely ismét borvidékekre oszlik. A rovatok a következők: folyó száma; termelő neve, lakhelye, vasut és posta állomása, különféle borok készlete hectoliterekben; — a szöveg magyar és franczia, mert a törzskönyv első sorban a külföldiek van szánya. Az egyes kerületek borvidékekre oszotnak, hol egyenként vannak a termelők elősorolva. Így az alsó marosi borvidékből 9, a közép-marosiból 49, a kis-küküllőiből 55, a nagy-küküllőiből 95, a mezőségből 114, a szilágyiból 68 termelőt találunk feljegyezve, hogy az adatok mennyiben hitelesek, azt nem tudjuk, de hogy az erdélyi kath. püspök 20,000 vedrőből ugyanannyi hectolitert csináltak, azt csodálkozva láttuk!

— Szivattyus kutaknak befagyása ellen Heiss, landshuti szekrénygyáros a következő, gyakorlatilag kipróbált eljárást ajánlja: Vegyük körül a kutállványt egy szorosán elzáró szekrényvel s furjunk a szekrényen belül a kutfődelébe négy vagy öt mintegy 5 cm. nagyságu nyírást. Ekkor a

föld melege, levegője mely a kut mélyén folytonosan fejlődik, ezen lyukakon, mint egy kéményen felemelkedik s a fogantyú nyílásánál kiáramlik. Az így ellátott kutat nem kell bekötni.

(M. F.)

Vidéki gazdasági tudósítás.

Lesnyek, 1881, január 6.

Időjárásunk nagyon változó gyakori esővel. Még eddig havunk nincs, éjjeleink sem hidegek Felő, hogy nagyon megéreztetni magát lanya telünk öszvetéseinkkel, mivel késői fagyok állhatnak be és ha takaró nélkül kapja, több mint bizonyos, hogy az ősziekben nagy kárt szenvedünk. Az öszvetéseket novemberben bevégeztük, de december első hetében is vetettek. Hol lehető, az ugarlást megkezdjük, mivel a rozs sáros utak miatt erdőre járni nem lehet. A juhokat kivéve, melyek legelőre járnak, marháink istállóztatnak. Gabona árak közepesek, nem emelkednek, sőt a rozs ára, ha az öszvetések nem szenvednek, csökkenni fog. Marháink egészségesegek.

Dráguss Lajos.

Szerkesztői posta.

T. munkatársainkat van szerencsénk értesíteni, hogy a múlt év utolsó negyedének elszámolása a szerkesztő bizottság érdemes elnökének sajnos betegsége miatt késett.

Üzleti heti szemle.

(A „Pesther Lloyd“ nyomán.)

Gabona és gyapjupiacz Budapest, 1880. december 31-től január 8-ig.

Buza üzlet gyenge, forgalom 50,000 metermázsa, ár 11 frt 75 krig.

Rozs gyenge, forgalom 4000 metermázsa, ár 10 frt 25 krig.

Árpa élénk, forgalom 5000 metermázsa.

Zab gyenge, forgalom 2000 metermázsa, ár 6 frt 30 krig.

Törökbuza közepes, forgalom 6000 metermázsa.

Gyapju gyárilag mosott körülbelől 3000 kgr. 1 frt 80 kr—2 frt 50 krig.

Gabona-árak:

	minimum és maximum: Budapest jan. 8.	Bécs jan. 8.
Buza	11 50 — 13 15 frt	10 75 — 13 50 frt
Rozs	10 15 — 10 40 frt	10 50 — 11 25 frt
Árpa, takarmány	6 45 — 6 80 frt	6 50 — 7 00 frt
Árpa, szeszfőzésre	7 50 — 8 30 frt	— — — frt
Árpa, seres	8 50 — 9 60 frt	8 20 — 10 80 frt
Zab	6 10 — 6 30 frt	6 30 — 7 20 frt
Törökbuza	5 30 — 5 40 frt	6 05 — 8 30 frt

Budapesti marhavásár januárius 5-én. Összes felhajtás 1512 drb. nagy és 219 drb. apró marha. Ebből eladatott 21 drb. bika, 992 drb. ökör, 336 drb. vágó tehén, 93 db. fejős tehén, 70 drb. bival, 173 db. borju, 46 drb. birka. Árak: bika darabonként 80—150 frt, ökör páronként 180—302 frt, vágó tehén páronként 130—215 frt,

fejős tehén darabonként 70—180 frt, bival páronként 185—230 frt, borju darabonként 7—22 frt, birka páronként 5—8 frt. Húsarak 100 kilonként: ökörhús 47—50 frt, tehénhús 44—46 frt, borjuhús 60—80 frt, bivalhús 41—43 frt.

Bécsi marhavásár január 3-án. Összes felhajtás 3089 drb és pedig 1536 drb. magyar, 852 drb. lengyel és 701 drb. német fajta, melyből 2928 drb. ökör, 90 drb. tehén, 69 drb. bika és 2 drb. bival. Árak 100 kilonként: magyar hizó 49—60 1/2 frt, lengyel 50—59 1/2 frt, német 50—59 frt, tehén 48—53 frt, bika 47—50 frt, bival — — frt. Lábán darabonként 90—250 frtot fizettek.

Kőbányai sertésvásár jan. 7-én. (Az első magyar sertéshizláló és kölcsönelőlemező részvénytársaság jelentése.) A felhajtás, mely sok tartani való sertésből állott, — daczára annak, hogy nagy volt, a szükségletet nem fedezte; — miután pedig a bécsi vásáron csekély kereslet volt, a jegyzett árak csak gyengén tarhatták magukat. Tartani való sertés még mindig sok hajtatik fel, melyek tiszta klgrja 54 krig fiztetett.

Jegyzett árak: magyar válogatott sertés 220—280 klgr. nehéz 54—54 1/2 kr., 160—220 klgr. nehéz 53—54 kr, öreg 300 klgr. felül 51—53 kr. Vidéki sertés 49—51 kr. Boszniai 47—48 kr. Transitóban: szerb 49 1/2—52 1/2 kr, tuskések 46 kr. klgronként tiszta súly mellett. Takarmány árak: tengeri, (bánáti) 5.25 frt, romániai 5.50 frt, árpa 6.60 frt. Helyi állomány: decz. hó 31-éről maradt: 60,570 drb.; hozzá hajtattott: Dél-Magyarországból: kóvér 5390 drb, tartani való 2487 drb, Szerbiából 431 drb. Romániából 802 drb., magyar állam vasuttal 374 drb., vidéki felhajtás 116 drb. együtt 9601 drb., összesen 70,171 drb. Elhajtattott: Felső-Magyarországba 132 drb, Bécsbe (m. héten 342 drb.) 2337 drb., Csehországba 515 drb., via Bodenbach 3038 drb., via Ruttká 639 drb., Dél-Németország és Hollandba 859 drb, Budapesti fogyasztás 2471 drb., Kültelki fogyasztás 140 drb., kőbányai szalonna készítőik 280 drb., összesen 10,411 drb., marad állomány 50,710 60,570 drb.; melyek közt 38,000 drb. tartani való sertés. A részvény szállásokban 12,721 drb. van elhelyezve.

Az egészségrendőri és transito szállásokban maradt decz. 31-ről 4516 drb, hozzá hajtattott: Szerbiából 431 drb., Romániából 802 drb. összesen 5749 drb.; ezekből eladatott 1806 drb., marad állomány 3843 drb. és pedig szerb 1895 drb. és román faju 2043 drb. Az egészségi vizsgálatnál január 1-től eddig 67 drb. lett a fogyasztás alól kivonva és technikai czélokra felhasználva. Január 1-én 2605 drb. malacz fogyasztattott.

Disznózsir kész áru hordóval együtt 66 frt, január-február havi kötésben hordó nélkül 64 frt.

Szalonna, vidéki szalonna 53—50 frt, városi áru 59—60 frt, füstölt szalonna 66—67 frt.

Bécsi sertésvásár január 4-én. Összes felhajtás 4809 drb., és pedig 1153 drb. nehéz, 1434 drb. középnehéz és 2222 drb. süldő; melyből 2652 drb. magyar, 2022 drb. orosz-lengyel, 86 drb. szerb és 49 drb. oláh fajta. Árak 100 kilon-

ként: nehéz 49—51 frt, középr. ehéz 42—48 frt, süldő 28—40 frt; szalonna és zsír 66—68 frt.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Közgazdaság.

„The Gresham“ Londonban. A körülményes évi jelentése m. év június hó 30-án elmúlt 32-ik üzletéről, ezen Ausztria-Magyarországban is létező biztosító-intézetnek, m. év november hó 18-án a részvényesek évi rendes közgyűlése alkalmával adatott be, előttünk fekszik. Ezen jelentésből vesszük a következő jelentékenyebb pontozatokat, melyek ezen intézet virágzó állapotáról tauskodnak. — A mult év eredménye különösen kedvező volt. Ezen évben 6205 biztosítási bevallás történt 58,733.650 frank értékben, melyekből 4717 44,008.150 frank biztosítási összeggel fogadtattak el, melyekről szabályszerű kötvények állitattak ki. A díj-jövedelem, levonva a viszbiztosításra fordított összeget 11,174.812.90 frank volt, mely összegbe az első biztosítási év díjai 1,424.034.45 frankkal beleszámítvák. — A kamatszámra mérlege 2,903.172.20 frkra rugott és a díjbevételt hozzáadva a társulat bevételét 14,077.985.10 frankra emelte. Az éven át a társulat benyújtott és kifizetésre elfogadott kötvények összege 5,422.437.50 frank, mely összeg-

ből 75,000 frank visszbiztosítva volt. A követelések kiállításai és vegyes biztosítási bevallásokból stb., melyek esedékessé váltak 2,566.374 frank. Kötvények visszaváltására 907,408.35 frank adatott ki. — A biztosítási tartalék, melynek létezése a szerződési kötelezettségek kiegyenlítését biztosítja 4,408.267 frankkal emelkedett. — A társulat a mult évben Budapesten és Bécsben házakat is vett 3,057.000 frank értékben, melyekben az intézet irodai helyiségei léteznek. A realizált vagyon összértéke az üzletév végével 70,623.179.50 frank volt. A vételárnál kimutatott többlet az értéket illetőleg tekintetbe nem vétetett, miután ezen értékek még nem valósítottak, tehát azonnali nyereségy forrásnak nem is tekinthetők. Ezen többletnek azonban jelentősége igen nagy: össziti a kezességet, mely a társulat által nyújtatik. — A jelentéshez a társulat egy körülményes vagyon-kimutatása van mellékelve, melyből a következő tőkeelhelyezések láthatók. — Az angol kormány biztonságában 3,714.989.80 frank, más államok biztonságában 11,616.083.45 frank, vasuti részvények, elsőbbségi és törzsrészvényekben 1,135.119.70 frk, vasuti és más adóslévélekben 20,889.274.70 frank, házbirtokban 11,386.837.90, zálogokban 8,601.601.65 és más különféle biztosítékokban 13,279.262.30 frank.

P i a c z i á r a k.

A h e t i v á s á r		Egy hectoliter vagy metermázsá*						100 kilo		1 köbméter	1 kilo
h e l y e	n á p j a	tiszta buza	elegy buza	rozsa	árpa	zab	törökbúza	széna	szalma	tüzifa	márhahús
á r a k r a j o z á r o k b a n											
Beszterce	jan. 3	760	—	580	510	360	560	240	100	300	44
Brassó	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Csik-Szereda	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Déda	jan. 4	840	710	650	500	380	510	350	150	300	48
Déva	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Erzsébetváros	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fogaras	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
K. Fehérvár	jan. 6	790	680	540	500	410	580	300	100	300	46
Ó. Sz. Miklós	dec. 31	833	700	600	450	250	500	320	60	—	32
Szolozsvár	dec. 30	780	—	550	—	220	310	250	240	350	48
Sz. Vásárhely	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Károly-Enyed	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
H. Szobon	jan. 7	730	580	550	430	200	310	180	100	350	44—48
Megegyvár	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz. György	jan. 3	760	700	500	300	200	330	300	160	250	44
Sz. Régen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sz. udvarhely	jan. 4	750	600	500	—	250	350	250	50	200	36

*) A csillaggal jelelt árak metermázsára értendők.

Mellékletek

100 darabonként 1 forint 40 krajával számíttatnak.

A hirdetés szövegét a t. megrendelők minden külön díj nélkül teljes szorint akarhányszor változtathatják.

Az „Erdélyi gazda“ hirdetési díjszabályzata.											
A kívánt tér megnevezése	széri hirdetésnél										
	fizetendő forint										
1/16 v. egész oldal	7	20	35	65	95	120	140	160	180	210	
1/16 v. fél „	4	10	18	33	48	60	70	80	90	105	
1/16 v. negyed „	3	6	9	17	24	30	35	40	45	53	
1/16 v. nyolcad oldal	2	3	5	9	12	15	18	20	23	27	
1/16 v. tizenhatod „	1	2	3	5	6	8	9	10	12	14	

Ezenkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányszor a hirdetés megjelenik.

Egyletünk t. tagjai és

lapunk t. előfizetői

25% vagyis egy negyedrés engedményben részesülnek ha hirdetésük beküldésekor tagsági vagy előfizetői minőségükre hivatkoznak.